

مقاومت قیمت برنج مازندران در سقف ۶۰ هزار تومان

افزایش زنجیره‌ای قیمت برنج مازندران در پنجمین مرحله از زمان آغاز برداشت تاکنون به مرز ۶۰ هزار تومان رسیده است؛ قیمتی که به اعتقاد کارشناسان با توجه به قدرت خرید مصرف کنندگان، کاهشی شدن نرخ ارز و رضایت کامل کشاورزان بعید به نظر می‌رسد که سقف شکنی کند.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی (اگروفودنیوز)، به نقل از ایرنا، قیمت هرکیلوگرم برنج کیفی مازندران در مرحله پنجم از صعود فواره ای که طی یک ماه اخیر تجربه کرد با افزایش ۱۰ هزار تومانی در حوالی ۶۰ هزار تومان متوقف شده است. کارشناسان می‌گویند اگر ساز و کار کنونی بازار تحت تاثیر عوامل پیش‌بینی نشده قرار نگیرد قیمت در همین حد و حدود باقی خواهد ماند و فواره دیگری شکل نخواهد گرفت، بویژه این که توزیع برنج خارجی هم ادامه دارد و مسوولان هم تاکید کرده اند که از این ابزار برای کنترل و ثبات قیمت این ماده غذایی استفاده خواهند کرد.

کشاورزان برنجکار مازندران امسال بر خلاف انتظاری که داشتند سال نسبتاً پررونقی را تجربه کردند چرا که قیمت محصولشان از آغاز برداشت و ورود به بازار در اواخر تیر ماه دو برابر شد و نسبت به سال گذشته هم افزایش حدود ۱۳۰ درصدی را تجربه کرد.

برنج کیفی مازندران مانند رقم طارم محلی و هاشمی که ۷۰ درصد

محصول برنجکاران را تشکیل می دهد امسال با قیمت ۳۳ هزار تومان وارد بازار شد که نسبت به سال گذشته حدود ۳۰ درصد بیشتر بود و از آن پس نیز هر یک ماه تا یک ماه و نیم یک مرحله افزایش فواره ای را پشت سر گذاشت تا این که در پنجمین مرحله مقاومت سقف ۵۰ هزار تومان را شکست و بر خلاف شایعات فضای مجازی و نقل و قول های شفاهی اکنون در سقف ۶۰ هزار تومان متوقف مانده است.

تازه ترین بررسی میدانی خبرنگار ایرنا از واحد های شالیکوبی مازندران نشان می دهد که هر کیلوگرم برنج طارم محلی و هاشمی کشت اول و دونوچ بسته به درصد شکستگی یا همان داشتن نیم دانه بین ۵۵ هزار تا ۶۰ هزار تومان خرید و فروش می شود. یک ماه پیش همین ارقام برنج با همین کیفیت بین ۴۷ هزار تا ۵۰ هزار تومان قیمت می خورد.

رضایت کامل کشاورزان

شالیکوبی داران مازندران که عرضه کننده عمده برنج و واسطه خط اول میان خریدار و کشاورز محسوب می شوند می گویند که افزایش قیمت مرحله پنجم فراتر از انتظار و به عبارتی رویای شالیکاران بوده است و به همین دلیل مقاومت های قبلی برای عرضه مرحله ای محصول را کنار گذاشته اند و اکنون حاضرند تمامی محصول قابل عرضه اشان را با قیمت کنونی به فروش برسانند.

رضایت شالیکاران از آن جهت مهم است که بیشترین اثرگذاری را بر بازار برنج دارد و یکی از عوامل مهم پرش های قیمتی در سال جاری بوده است. مثلاً در مرحله اول وقتی هر کیلوگرم برنج حداکثر ۳۳ هزار تومان قیمت خورد ، آنها تنها مجوز فروش بخش اندکی از محصولشان را برای تامین حداقل نقدینگی مورد نیاز به شالیکوبی داران دادند و به این ترتیب بازار را خالی از برنج نگه داشتند تا بتوانند به قیمتی که به قول خودشان « گرانی ها را پوشش بدهد » برسند .

بسیاری از شالیکاران در ماه تیر زمانی که نوبرانه برنج وارد بازار شد و قیمت ۳۳ هزار تومان را به خود گرفت کاملاً ناراضی بودند چون اعتقاد داشتند که این قیمت تنها هزینه تولیدشان را در خوشبینانه ترین حالت پوشش می دهد و زحمات ۶ ماهه کشت به همراه گرانی هزینه زندگیشان را جبران نمی کند. شوک، دومین افزایش قیمت

هم که حدود ۴۵ روز بعد رخ داد به خاطر التهاب بازار ارز و افزایش قیمت برنج خارجی بود که نتوانست شالیکاران مازندران را راضی کند و به همین دلیل در این مرحله هم تنها بخش کوچک دیگری از محصولشان را وارد بازار کردند تا بتوانند تفاوت هزینه زندگیشان را جبران کنند. در این مرحله قیمت برنج به حدود ۳۸ هزار تومان رسیده بود.

افزایش تدریجی قیمت عمده فروشی برنج در شالیکوبی های مازندران با چهار تا پنج هزار تومان در هر کیلو گرم اوسط آبان ماه به سومین مرحله رسید. در این مقطع قیمت برنج کیفی طارم محلی و هاشمی به حدود ۴۳ هزار تومان رسید. اگر چه این قیمت می توانست پایان دهنده شوک های زنجیره ای باشد ، ولی ورود برنج کشت دوم و دونوچ یا رتون در ماه آذر بهانه جدیدی شد تا بازار برنج مازندران شوک چهارم را تجربه کند و قیمت به حدود ۵۰ هزار تومان افزایش یابد.

این مرحله در واقع رقابت برای خرید برنج کشت دوم و دونوچ که به اعتقاد کشاورزان و مصرف کنندگان خاص ، سالم تر و خوش طعم تر است سبب شد تا کشت کنندگان این نوع برنج قیمت بیشتر از حد متعارف را طلب کنند. از آنجایی که همواره در بازار برنج مازندران قرارداد نانوشته ای برای فاصله قیمتی این دو نوع برنج با محصول کشت اول وجود دارد ، این بار مصرف کنندگان خاص بودند که قیمت برنج کشت اول را هم در رقابت با یکدیگر بالا بردند و مصرف کنندگان عام را دچار خسران کردند.

به اعتقاد کارشناسان پنجمین فواره افزایش قیمت برنج مازندران را بیش از همه باید متاثر از فضای روانی حاکم بر بازار در باره یکسان سازی قیمت ارز و حذف یارانه ها دانست ؛ زمزمه هایی که ظاهرا بر برخی محافل در فضای مجازی و حتی رسانه های رسمی بیشتر از شالیکاران مازندران اثرگذاری کرد و آنان بدون بررسی بازار برنج مازندران از قیمت ۸۰ هزار تومان هر کیلوگرم محصول کیفی شالیکاران این استان سخن بگویند که به طور کلی صحت ندارد.

نه تنها بررسی های میدانی خبرنگار ایرنا نشان می دهد که قیمت برنج کیفی مازندران در سقف ۶۰ هزار تومان متوقف شده و هنوز مقاومت شکنی نکرده است ، بلکه جهاد کشاورزی استان هم که به صورت رسمی هر هفته دستکم یک بار جدول میانگین قیمت را بر اساس گزارش های میدانی کارشناسان خودش از وضعیت عرضه و تقاضای برنج در شالیکوبی ها اعلام می کند تاکنون هیچ اشاره ای به چنین قیمتی نکرده است.

مثلا بر اساس آخرین بررسی و جدول قیمتی که این سازمان اواخر هفته گذشته منتشر کرد ، قیمت هر کیلوگرم برنج سفید طارم محلی و هاشمی ۵۹ هزار و ۳۳۳ تومان اعلام شده است. قیمت برنج پرمحصول کیفی شیرودی ۳۹ هزار و ۴۴۴ تومان، ندا ۳۶ هزار و ۶۶۷ تومان، فجر ۴۵ هزار تومان و کشت دوم بینام ۶۳ هزار و ۴۴۴ تومان اعلام شده است.

جهاد کشاورزی این نرخ را با دریافت قیمت برنج فروخته شده از شالیکوبی های مناطق مختلف مازندران تهیه و منتشر می کند.

احتمال کاهش قیمت

گمانه زنی یا شایعه پراکنی در باره قیمت ۸۰ هزار تومانی برنج مازندران آن هم در شالیکوبی ها در حالی است که بخشی از کارشناسان بازار این محصول حتی احتمال کاهش قیمت را طی هفته های آینده مطرح می کنند.

احتمالی که این کارشناسان مطرح می کنند ، چندان هم بی راه نیست. بازار برنج مازندران امسال همواره در انتظار عرضه محصول از سوی کشاورزان بود. شالیکاران مازندران در پنج سال اخیر از حالت سنتی همه یا هیچ خارج شدند. دیگر اینگونه نیست که دلان بتوانند تا چو انداختن نبض بازار را در اختیار بگیرند. اگر چه نسل کشاورزان استان پیر شده است ، ولی این موضوع تنها در کشت و کار محصول صدق می کند ولی در عرضه آن ، جوانان یا فرزندان کشاورزان سال به سال نقش پر رنگ تری بازی می کنند.

یکی از دلایل مهم در انتظار نگه داشتن بازار برنج طی سال جاری همین جوانان کشاورز زاده بودند. آنان با رصد تحولات اقتصادی و بازار مناطق مختلف کشور اجازه ندادند پدرانشان محصول دسترنج خود را در یک یا دو مرحله وارد بازار کنند. این نسل جدید به قول معروف سرشان در حساب و کتاب است. در همان مرحله اول وقتی برنج کیفی قیمت ۳۳ هزار تومان خورد با این که پدران نسبتا راضی به نظر می رسیدند و گاهی این رضایت را ابراز می کردند ، ولی جوانان هزینه زندگی را در کنار هزینه تولید قرار دادند و مزد زحمات برنجکاری را هم به آن اضافه کردند.

اگر چه حساب و کتاب کشاورز زادگان تا اینجای کار درست بود چون آن

را بر اساس قانون عرضه و تقاضا و هزینه عوامل تولید و سود منصفانه پیش بردند، ولی از این پس هم باید لوازم این منطق را بپذیرند و تسلیم دست پنهان بازار شوند چون بر خلاف سال های گذشته ، اکنون که پنج ماه از زمان برداشت برنج گذشته همچنان بخش زیادی از برنج تولیدی در اختیار خود کشاورزان است و آنها باید از این پس با فشار بیشتری محصولشان را به بازار عرضه کنند تا بتوانند نقدینگی مورد نیاز برای کشت و کار فصل جدید را تامین کنند.

اگر تاکنون روال بر این بود که با عرضه کم کفه تقاضا را سنگین نگه دارند تا قیمت همچنان کشش به سمت بالا داشته باشد ، از این پس مجبورند به سنگینی کفه عرضه تن بدهند که توزیع برنج خارجی ، کاهش شدن نرخ ارز و انصراف بخشی از مصرف کنندگان از خرید برنج کیفی داخلی سبب می شود تا کشش قیمتی به سمت پایین رقم بخورد.

هم اکنون طبق بررسی های میدانی خبرنگار ایرنا و اعلام اتحادیه شالیکوبی داران مازندران به طور متوسط در هر شالیکوبی ۸۰ تا ۱۰۰ تن برنج سفید آماده عرضه در انبارها موجود است. با توجه به این که یک هزار و ۵۰ واحد شالیکوبی فعال در استان وجود دارد ، اگر میانگین موجودی هر واحد را ۹۰ تن در نظر بگیریم ، در مجموع حدود یکصد هزار تن برنج فقط در این مراکز رسمی موجود است.

گذشته از این ، افزایش قیمتی پنج مرحله ای امسال برای تمامی شالیکاران استان غیرمنتظره بوده است و به همین دلیل قاطبه کشاورزان بر این باورند که نباید قیمت برنج از حدود ۶۰ هزار تومان کنونی بالاتر برود ، چون در این صورت بخش بیشتری از مصرف کنندگان برنج داخلی به سمت مصرف برنج خارجی و یا کاهش مصرف روی خواهند آورد که به معنای سبک تر شدن هر چه بیشتر کفه تقاضای بازار برنج است.

علاوه بر این ، فراتر رفتن قیمت از سطح توقع شالیکاران به نوعی نگرانی و عذاب وجدان در بیشتر آنان ایجاد کرده است به خاطر این که بخشی از مشتریان نشان ثابت و آشنا هستند و کاهش قدرت خریدشان محسوس است. این دسته از شالیکاران در شرایط کنونی گاهی به این دسته از مشتری خود برنج را کمتر از قیمت روز عرضه می کنند.

باید به این وضعیت ، کشش کم بازار را هم اضافه کرد. در شرایط حاضر اگر مشتری پیدا شود تقریباً تمامی کشاورزان برنجکار حاضر به عرضه محصولشان به قیمت کنونی هستند چون به نقدینگی برای کشت بعدی

و رفتن به استقبال عید نوروز نیاز دارند. علاوه بر این نگهداری برنج فراتر از این زمان در انبار با خطر پذیری زیادی همراه است و هزینه بر هم محسوب می شود.

البته در کنار همه این عوامل ، اظهارات اخیر یزدان سیف مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی ایران را هم باید در نظر گرفت که گفته است تا هر زمانی که نیاز باشد برای حفظ ثبات بازار برنج خارجی توزیع خواهد شد.

آخرین میخ بر تا بوب دلان

آنچه مشخص است این که بازار برنج مازندران که زمانی نبضش دست دلان بود و هر افزایش قیمتی پس از خرید دلان و خالی شدن انبار کشاورزان رقم می خورد ، از سال ۹۳ بتدریج به سمت دگرگونی رفت تا دست دلان را قطع کند. به همین دلیل هم این روزها تحلیل سمت و سوی بازار برنج به خاطر کم رنگ شدن یا بهتر است بگوییم از بین رفتن نقش دلان راحت تر شده است.

بسیاری از کارشناسان بازار برنج و شالیکوبی داران بر این اعتقادند که از طی هفت سال اخیر به تدریج دست دلان از بازار برنج کوتاه شد و امسال هم نقش آفرینی پررنگ کشاورز زادگان آخرین میخ را بر تابوب دلان در این بازار کوبیده است.

یکی از صاحبان شالیکوبی در بابل و آگاه به بازار برنج مازندران ضمن تایید از بین رفتن نقش دلان بر این بازار ، به خبرنگار ایرنا گفت : طی دو هفته اخیر قیمت برنج کیفی کشت اول تا مرز ۶۰ هزار تومان افزایش یافت ولی برخلاف برخی اظهار نظرها که مدعی هستند برنج در اختیار کشاورزان نیست و سودش را دلان می برند ، اکنون برنج های موجود در انبارهای کارخانه ها متعلق به کشاورزان و آماده عرضه است و تقاضا نیز کم و بیش وجود دارد.

احمد قربانی با توضیح این که خودش اطراف روستای ایمن آباد بخش لاله آباد بابل چهار واحد شالیکوبی وجود دارد که در حال حاضر موجودی برنج آماده عرضه در هر یک از این واحد حدود ۹۰ تن برنج سفید متعلق به کشاورزان است، افزود : کشاورز اکنون آماده عرضه تمامی محصولش است و برخلاف یک ماه پیش ، امروز معتقد است که این

قیمت بیشتر از حد تصورشان است و نه تنها راضی هستند بلکه صراحتاً می‌گویند که قیمت به بالاتر از حد انتظارشان رسیده است.

وی با بیان این که امسال کشاورزان حدود نیمی از محصولشان را پس از آغاز برداشت به طور متوسط ۴۰ هزار تا ۴۵ هزار تومان فروختند که در همین سطح قیمت هم تقریباً راضی بودند، ادامه داد: با توجه به هزینه سنگین تولید برنج در سال جاری، قیمت ۴۸ هزار تومان که از نیمه دوم آذر ماه امسال شروع شده بود برای کشاورزان شیرین محسوب می‌شد و اکنون که یک سوم باقی مانده محصولشان را با قیمت ۶۰ هزار تومان عرضه می‌کنند، خوشحالی وصف ناپذیری دارند.

قربانی اظهار داشت: نکته قابل توجه مهم در بازار برنج سال جاری این است که سود افزایش قیمت برنج تقریباً به طور کامل به جیب کشاورزان رفته است که البته این سود ناشی از بالا رفتن قیمت تقریباً متناسب با تورم و افزایش قیمت دیگر کالاهای مورد نیاز زندگی آنان بوده است. به عبارتی با توجه به هزینه تولید، افزایش تدریجی عرضه و فروختن برنج طارم تا کیلویی تا ۴۸ هزار تومان در یک ماهه گذشته امری طبیعی بوده است اما این که امروز این قیمت به حدود دو برابر قیمت شروع برداشت برسد، غیر قابل باور به حساب می‌آید.

وی افزود: البته این که گفته می‌شود فروش عمده ای برنج در شالیکوبی‌های مازندران بیشتر از ۶۰ هزار تومان است، اصلاً صحت ندارد، اما کشاورزان می‌دانند همین برنجشان در بازار بنکداری تهران تا ۷۵ هزار تومان خرید و فروش می‌شود که این قیمت برای مصرف‌کنندگان واقعاً بی‌انصافی است.

پایان تاب‌آوری انبارها

یکی از بنکداران برنج در ساری هم با بیان این که امروز اثرگذاری حذف ارز ترجیحی برای واردات برنج خودش را نشان داده است، گفت: از طرفی افزایش آگاهی و آشنایی تولیدکنندگان به وضعیت بازار برنج سبب شد تا تاب‌آوری کشاورزان در عدم عرضه محصول بیشتر شود، اما اکنون با توجه به اختلاف بیش از حد قیمت برنج تولید داخل و خارج و کاهشی شدن قیمت ارز دیگر حاضر به نگهداری بیش از حد محصول نیست.

احمد صفری قیمت خرده فروشی هر کیلوگرم برنج طارم محلی فریدونکنار و دشت ناز ساری را ۵۸ تا ۶۲ هزار تومان اعلام کرد و افزود: اگر چه این قیمت برای مصرف کنندگان عمومی بسیار بالا است اما در این وضعیتی قیمتی مشتریانی از استان های دیگر برای خرید عمده ای حتی به بنکداران مراجعه می کنند.

وی با اظهار این که هنوز دو ماه تا پایان سال باقی مانده است ولی عرضه از سوی کشاورزان نشان می دهد که آنان نسبت به افزایش قیمت محصولشان دیگر اشباع شدند، ادامه داد: به نظر می رسد حتی تجار نیز بدون تردید نسبت به فروش برنج های انبار شده خود اقدام می کنند.

صفری توضیح داد: البته با توجه به ایجاد فاصله قیمتی بین برنج های تولیدی داخل و خارجی، دیگر کشتش افزایش قیمت برنج داخلی وجود ندارد و به همین دلیل قیمت اگر کاهشی نشود، بالاتر نخواهد رفت.

برنجکاری یکی از مهم ترین فعالیت کشاورزی در مازندران و منبع مهم درآمد مردمان این استان است. مازندران با تولید بیش از یک میلیون تن برنج سفید، ۴۲ درصد نیاز کشور را تامین می کند.

طبق اعلام رسمی سازمان جهاد کشاورزی مازندران امسال ۲۱۵ هزار هکتار زمین شالیزاری استان به کشت اول برنج اختصاص یافت که ۱۵۲ هزار و ۲۹۸ هکتار ارقام محلی و ۶۲ هزار و ۷۰۲ هکتار ارقام اصلاح شده کشت شد. همچنین امسال ۴۰ هزار و ۸۱۰ هکتار مزارع شالیزاری استان بعد از کشت اول برنج به کشت مجدد برنج و ۵۱ هزار و ۷۵۷ هکتار به پرورش رتون اختصاص یافت.

در حال حاضر برخی از کشاورزان شخم و شیار زمستانه و آماده سازی زمین های شالیکاری برای کشت کار سال آینده را شروع کردند.

سرویس خبری: کشاورزی

منبع: ایرنا